

Se de două ori în săptămână: **Sol-a** și **Dominec'a**; era când va pretinde im-
portanță materielor, va esi de trei și
de patru ori în săptămână.

Studiul de prenumerațiune,
pentru Anstria:
pe anu întregu 8 fl. v. a.
diamentate de anu 4 fl. v. a.
patrariu 2 fl. v. a.
pentru Romania și strainetate:
anu întregu 12 fl. v. a.
diamentate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondintii si nostri, si de a dreptulu la Re-
dactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde
sunt a se adresă și corespondintiele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea și
speditar'a; câte vor fi nefrancate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor primi.

Pentru anușele și alte comunicatiuni de
interes privat — se raspunde câte 7 cr.
pe linia; repetirile se facu cu pretiu sca-
diutu. Pretiulu timbrului câte 80 cr. pen-
tru una data se antecipa.

Pesta, în 23 aug. n. 1873
Stadiulu în care intră de curendu
caus'a națională a **croatilor**, merita aten-
tiunea poporalorului asuprite, er' a noastră,
a **Romanilor**, indiectu.

Natiunea croata, desi mica la nu-
meru, insa în deplina consciinta a drep-
turilor și tariei sale, și bucurandu-se de
o întieleginta națională credințioasă și lu-
minată, prin midilocirea acestui potinte
faptoru, de unu timpu în cōcia inaugura
facia de tendintiele magiare egemonisa-
tōria, o opusetiune legale atātu de siste-
matica și solida, în cātu acum pe ma-
giarulu stepanitoriu ilu cuprinde ingrigi-
tea și frie'a chiar.

Ei, croatii, la 1868 facusera gre-
diel'a, d'a se impacă cu magiarii în con-
ditiuni asiguratori de egemonia ace-
stora preste densii: dar dupa dis'a la-
tina: *errando discimus*, croatii aflara
cā au fostu tradati și sedusi de unii mi-
serabili sicofanti naționali unionisti, și
formara o opusetiune admirabile contra
egemoniei magiare, pretindindu prin
diaristica și prin tōte meetingele revizi-
siunea și modificarea radicale a numitei
legi dela 1868.

Tōte încercările magiarilor d'a
sparge acēsta opusetiune remasera de
rasine; nici macar pre unulu dintre nu-
merosii corifei naționali opusitionali nu
lu potura castigă, intimidă, corumpe, a-
magi; tōte opiniile magiarilor și cu
ajutorulu unora sicofanti naționali ma-
giari și impetrira totu mai multu opuse-
tiunea, era tonulu imponentei prese na-
ționale — în limba croata, germana și
franceza — deveni în cele din
urma atātu de resolutu, în cātu magia-
rulu ce se credea atōtp tēricu nu-i re-
nase, de cātu — „a face pre întieptulu
patriotulu“ și a cede.

S'au invoitu deci domni a revede
și respective a modifică legea de la 1868;
și ambele părți a esmisu câte o comisiu-
ne, ppe acestu scopu, cari de anu tōmna
pasa în lun'a lui iuniu a. c. totu s'au
consultatu și au conferitu cu corifeii am-
boloru părți. În timpulu din urma comi-
siunile venisera în aprigu conflictu și
totu opulu de 9 luni de dile eră amenin-
țatu a se îmburdă. Insa întrevenindu pri-
mu-ministrulu Szlavy, impacatiunea resp.
statorirea modificatiuniloru în numit'a
lege a succesu, și — precum se sună,

spre multiamirea și însufletirea ambe-
loru părți. Foile magiare deci cantau în
strune și organe și primariu pe barba-
tului lor de statu Szlavy — pentru în-
tieleptiunea și tactulu lui.

Acuma ce se vedi! Mane-poimane
avendu a se deschide Diet'a Croatiei,
opusitionali naționali prin valorosulu
loru diariu „Obzor“ dechiara, cumca na-
tiunea croata nici nu va luă sub revizi-
siune referatulu resp. proieptulu de im-
pacatiune prezentatu de deputatiunea
regnicolara, pana ce mai antaiu nu i se
va acordă neconditiunatu tōte dreptu-
rile, era mai vertosu pana nu i se va dă
de *Banu alu tierii unu barbatu pro-
nunciatu naționalu*, — o pretensiune pre
cātu de justa, pre atātu de neplacuta și
indignatōria pentru domni magiari;
cāci acestia nu vor odata cu capulu se
fia în fruntea tierii croate unu barbatu
naționalu, ci vreu una unelta docile, unu
instrumentu utilisabile spre scopuri ma-
giare.

Astfelu fiindu, „Magyar Ujság,“ or-
ganulu opusetiunii extreme magiare,
plededia în tonu imperativu pentru im-
pecarea croatiloru, dandu-li-se tōte ga-
rantiele d'o egalitate națională perfectă,
era dnu stepanitoriu stau pre cugete și cu
ingrigire privescu în viitoriulu celu mai
deaprobe, vediendu în pretensiunile cro-
atiloru unu nouu *casus belli*, care —
precum chiar și foile magiarone recu-
noscu, numai prin renunțierea patrio-
tica a guvernului la egemonia magiara
se pōte delatura.

Etă, unde o scōsera croatii cu o
opusetiune legale bine organizata și sus-
tinenta cu o virtute esemplaria, *fora
tradatori!* — Chiar astadi, candu croa-
tiloru incepu a se face complimente și în
generalitate cele mai amicabile promi-
siuni, ei sunt *cavti și rezervati*; ca patrio-
ti loiali ce sunt, se dechiara plecati bu-
curosulu la impacare, dar la impacare for-
male, cu totii, și din tēmieu, pre base și
garantie positive: *ei tienu la programulu
și onōrea națională!*

Candv vedemu întemplantu-se ace-
stea, nu potemu a nu ne bucură pentru
Croatii, și a nu ne intristă pentru Ro-
mani! Unde stă astadi caus'a noastră,
daca între noi nu se gasiau egoistii cei
multii și mari, cari pentru intere-
sulu loru particulariu se despartira, se

despartira de taber'a luptatoriloru na-
ționalii și se facura spriginitori sistemii și
planuriloru contrarie interesului desvol-
tatiunii și onōrei nōstre ca *Romani?*!

Misielitatea inasa ne-a adusu într'o
stare de risulu și batjocur'a lumii, în
cātu serbii și croatii cei de o sōrte co-
muna cu noi ne compatimescu pentru „la-
sitatea și servilitatea romanēca.“

Ni se amaresce sufletulu și ne prinde
greti'a candu cetimu d'acestea în diariile
consortiloru nostri.

Cu cātu mai multu se apropia d'a
alegerii de metropolitu pentru veduvi-
tulu scaunu metropolitanu alu bisericii
gr. or. din Ungaria și Ardēlu, cu atāt'a
mai vertosu se concentra atentiunea pu-
blica a natiunii a supra memorabilelui
actu de alegere dela 26 aug. v. din Sibiu.

Avemu pre mēsa o gramada de acte re-
feritōrie la acēsta importante costiune,
tramise din diferite părți parte spre pu-
blicare, parte spre a ni servi nōa de ori-
entare în privinti'a combinatiuniloru de
candidatura la demnitate de metropo-
litu. Nu publicāmu inasa nimica din
aceste scrisori, pentru că ne-am resolutu,
mai vertosu în absenti'a dlui Redactore, a
observă o tēnuta de totulu rezervata fa-
cia de persoane luate în combinatiune
pentru candidatura. Cu atāt'a mai pu-
cinu am potutu deci a ne pronunțā
pentru un'a sēu alt'a dintre cele patru
venerabili persōne pretensivminte can-
didate. Din contra, noi am perorescatu
din capulu locului ori ce presiune asu-
pra opiniunii publice cu privinti'a la ale-
gerea urmatoriuului marelui Andreiu.

„Altmintrea se pōrta domni din Si-
biu,“ dice unu corespondinte din Ardēlu,
și confirma altulu din Caransebesiu, din
a carui corespondintia la deosibit'a-i ce-
rere publicāmu mai la vale câteva pa-
sagia.

Pre candu noi deci în acēst'a pri-
vintia amu urmatu o atitudine perfectu
rezervata, — și avēst'a cu atātu mai ver-
tosu, pentru că noi tōte câte ni s'au co-
municatu în acēsta cauza le tēnemu de
coniepture, — foile magiare, cele guver-
nementali întocmai ca cele opusitionali,
publica scrii cari de cari mai picante,
astfelu, în cātu scrutandu-li provenin-
ti'a, suntemu nevoiti a crede că densesle
le comunica sēu din intentiune rea, sēu

din ignorantia; căci nu potemu supune
cā redactorii sēu corespondintii aceloru
foi numai din pruritu d'a scrie scrii
sensatiunali, ar scorni, între multe alte
badaranii, fain'a, cumca — precum dice
dlu Moldovanu în „Hon“ de dōminec'a
trecuta, nr. 189, în lips'a unui barbatu
eminente din statulu clerului, Congresulu
va alege pe unu mirēnu, și a nume pre
dlu *Alessandru Mocioni*, carele pre langa
latele cunoscintie și eminitele sale fa-
cultāti are și condițiunile recerute
pentru demnitatea de metropolitu,
fiindu densulu — dupa dlu Moldovanu,
„teologu absolutu!“

În cātu scimv noi inasa, dlui *Ales-
sandru Mocioni* nici prin minte nu-i a
trecutu a primii eventualea candidatura
de metropolitu, și suntemu impoteriti
din parte competente a desminti tōte
astfelu de faime respandite prin foile
magiare și colportate și prin sferile poli-
tice mai nalte.

Totodata spunemu dlui Moldovanu
Gergely, cumca dlu *Alessandru Mocioni*
n'a absolvitu teologi'a și cumca biserici'a,
pentru care Congresulu din Sibiu va
alege metropolitu și archiepiscopu, nu e
greco-catolica, precum — nu scimv {din
ignorantia ori din *propunere tendentiōsa*
scrise dsa în „Hon“ ci este — greco-
orientala.

Adunanti'a regnicolara ce se întrunī
aici în Pesta în d'a *Stului Stefanu*, a avutu
de scopu a se consultă asupra disupsetiuni-
loru, și midilōceloru recerute pentru înfin-
tierea unei bance unguresci neependinte. Con-
sultatiunea inasa n'a tēnuta dōt'ă dōu-
participandu la ea în precumpenintia mata-
dorii partidei extreme. Dlu E. S i m o n y i
la acēsta ocaziune rosti unu lungu discursu
și mi tēii arse de nou pre domni stepanitori
de ii ustura pelea. Aretandu-li pecelele nain-
tea unui publicu de mai multe mii, adunatu
în Redutele capitalei, dlu S i m o n y i i i n-
feră de nou pre stepanitorii dilei de lotri,
telhari și jafuitori, er publiculu a-
plaudă cu entusiasmu ne mai pomenitu la ast-
felu de ocaziuni în Pesta, precum dice „Hon“
și „M. Ujs.“ Vedi asia.

Sistem'a strainiloru d'a adormi pe Romani.

Este o disa pre cātu de vechia pre
atātu de adenca: omulu atātu pretiuesce,
cātu se scie pretiui însusi.

Prē naturalu; căci celu ce nu se
pretiuesce pe sine, cum va potē fi pre-
tiuitu de altulu?

FOISIÓRA.

Despre caus'a patogenetica a mai multor morbi epidemici și una schitla despre colera.

(Urmare.)

Vegetabilele parazitice microscopice ni-
micescu și alte plante, nu numai cele cultivate
de omu. În paduri vedemu mai multi arbori
morburosi, și ce e caus'a?

Caus'a e că millióne de aceste organisme
ferte mici strabatendu prin una crepatura
ferte mica a scōrtiei arborelui, nimicescu
nim'a lui prefacand'o în putrediu.

Acesti parasiți nu vegetedia ca mus-
chiu, și ca alte plante parazitice din clas'a
Cryptogameloru, pentru că acestea de și isi
implanta radeciniile lor prin crepaturile scōr-
tiei arborelui, totusi ele nici de cātu nu se
nutrescu din mustulu acestuia, ci densesle sugu
ca și celelalte plante prin frundiele sēu
foile lor gazulu *Acidului carbonicu*, de care
sunt impregnate straturile de diosu ale aerului
atmosfericu; acestu gazu 'lu espira tōte ani-
malele și omulu; și acēst'a e nutrementulu

principale a tuturor plantelor. Acestu gazu
a Acidului carbonicu sugendu-lu plantele, 'lu
despica în părțile lui constitutive prin pro-
cessulu loru chemicu — vegetativu, — și
din una parte, adeca din *elementulu Carbo*
(carbune) isi construiescu densesle tōte orga-
nele lor, er' cealalta parte, adeca *elementulu*
Oxygenu 'lu espira prin foile lor, mai cu
sēma noptea, care gazu apoi 'lu inspira ani-
malele și omulu, și acestea dara fōra plante
nu potu nici de cātu sē esiste. Acestu feno-
menu minunatu a naturei 'lu numimu *Cic-
lulu sēu cerculatiunea Materielor*. De totu
altmintrea inasa e cu aceste vegetabile para-
sitice forte mici, pentru că ele nu sugu din
aerulu atmosfericu gazulu Acidului carbo-
nicu, ci ele se nutrescu numai și numai din
mustulu acēl'a, care cerculedia prin celulele
plantei, și prin nutrirea acēst'a a loru des-
compun acestu mustu, precum amu vediutu
că descompunu ele și mustulu struguriloru
și a altor plantu; — inasa prin acēsta des-
compunere chemică mustulu plantei pati-
mesce, și acēst'a mai curendu sēu mai tar-
diu se usca.

Acestea vegetabile microscopice nu se
marginiescu cu activitatea loru cea demonica

numai la plante, ci ele causedia și morbi epi-
demici la mai multe soiuri de animale, și
aici amintimu, că morbulu acelu epidemicu,
care acum de 12 ani grassedia la vermi de
metase, și au ruinatu bunastarea și averea
cultivatoriloru de metase din Franca și
Italia întro mesura cu multu mai mare, de
cātu morbulu vitiei de viia, — că acestu
Morbu a Vermiloru de metase — asia numitu
Muscardine — 'lu causedia una Vegetabila
parazitica cu numele *Botrytis Bissiana*.

Provocati fiindu invetiati francesiloru
de catra Academi'a de sciintie și punendu
acēst'a și unu premiu pentru studiulu celu
mai perfectu a aceste Vegetabili parasitice,
au esperimentatu și investigatu forte
cu de amenuntulu și ni-au descoperi-
ritu: ca numai vreo câteva celule sēu
besicutie luate de pe unu verme morbosu
sunt de lipsa, ca se transplantāmu morbulu
pe altulu, și cumca e totu un'a, ori vomu ino-
culă (oltu) aceste besicutie cu aculu, ori le
vom presară numai pe altu verme sanetosu,
pentru că fibrilele sēu frutiile cele forte fine
a parasitului strabatendu prin pelea Verme-
lui se inmultiescu apoi într'unu modu prodi-
giosu și sugandu suculu celu albu din tōte

vēnele vermelui, pe acēst'a — 'lu usca, ca
una mumia, er' dupa acēst'a frutiile cu ne-
numeratele besicutie de sementia (sporu)
petrundu pelea din intru în afōra, unde apoi
le vedemu ca una farinutia alba și fina, care
inasa cercetata prin Microscopu ni se repre-
senta ca niese frutie, cari catra vērvu for-
media forte multi rami, pe cari stau ca niese
matanei besicutiele cu sementia.

Acēsta farinutia apoi ventulu o redica
în aeru, și candiendu ea pe frundiele fraga-
riloru (*morus nigra*), prin aceste frundie,
cari sunt nutrementulu vermiloru, se infecte
dia culturi întregi de millióne de vermi de
pre unu teritoriu forte estinsu.

Și la muscele nōstre de casa se observa
adese ori unu morbu epidemicu, de care ele
cadu într'o multime forte mare, și se estu
morbu 'lu potemu produce artificialminte,
deca inoculāmu numai vreo câteva besicutie
de sementia luate de pre acea Vegetabila
parazitica, cunoscuta sub numele genericu de
Penicillium.

Morbi de acestia epidemici causati prin
Vegetabile parazitice s'au observatu la brōs'e,
la Tritoni (*Salamandre de apa*), la crapii
aurii, precum și la paserile nōstre de casa,

Celu ce nu are ambițiunea numelui, valorii, dreptului său, nu va poté esse-cutá nici odata fapte cari se stórcă respectulu, stim'a, admiratiunea, ori chiar temeren altora.

Eu diu că numai acel'a traese in adevéru, care insufla respectu, admiratiune, ori temere.

A persecutá pre unu unu omu cu ura, a atitiá cu ori-ce midilóce despretiu asupra lui, a-lu innegrí, a-lu defaimá, a-lu aretá decadiutu, nepotintiosu, stupidu chiar, pentru unu omu *slabu de inima* este: adi a-lu dispune reu, mane a-lu descuragiá, poimane a-lu amórti si in fine a-lu adormí.

Atunci elu a incetatu din adevérat'a viétia, a moritu spiritualminte, si continua numai a vegetá. Natur'a vine apoi cu incetulu si-si face datorinti'a sa, i taia si firulu vegetárei si-i sterge cu fiinti'a d'odata si numele de pre pamentu.

Unu individú séu unu poporu, tota un'a; diverginti'a este numai in fortiesi timpu.

Acést'a este sistem'a, acest'a procesulu de destructiune ce-lu urméza inimicii nostri cu o extrema consecintia facia cu noi Romanii, nu de eri d'alalta ieri, ci d'atunci candu spionulu *Apaforcós* intor-nandu-se din Ardélu la *Tuhutum*, dise despre Romani: „locuitorii acelei tieri sunt cei mai ticalosi ómeni pre faci'a pamentulu.“

Legile vechie unguresci, istoricii unguriloru si ai sassiloru sunt plini de injurie, batjocure, infamie asupra romaniloru.

Acestoru elemente nu le-a fostu de ajunsu că ne-au despoiatu de avere si libertate, de tóte drepturile omenesci, nu s'au multiemitu că ne-au apesatu pana la sugrumare sute de ani: au mai folositu inca tóte midilócele pentru ca să decademú si moralminte, ceea-ce pentru noi a fostu cu atátu mai apesatoriu, căci nu ni érá permisú a ne aperiá nici macar cu gur'a, séu cu péna. Scimú că lui *Sincái* i s'a respunsu cu furcile. *Opus igne, auctor patibulo dignus!*

Dar sé lasámu acele timpuri, nu pentru d'a le uitá, căci trebue se inventámú din ele minte pe viitoriu, — ci pentru d'a nu ne estinde mai departe de cátu permitu colónele acestei foi.

Sé cautámú in timpulú mai recente, sé vedemú, déca adversarii nostri s'au lasatu de sistem'a cea vechia ori ba.

Cu dorere trebue se constatámú că nu numai nu s'au lasatu, dar cei mai multi o urméza cu o consecintia inesorabile.

Ori-ce au scrisu strainii despre referintiele, datinele ori popórale patriei nóstre, fia in cárti anume, fia prin diaria, — romanii au fostu descrii cu colorile cele mai negre, infacisati ca celu mai decadiutu poporu, ca barbaru, tecianari, lotri s. a.

Dela *Bonner* si „N. Fr. Presse“ pana

diosu la *Alföld*, *Magyar Polgár*, *Kelet et Comp.* si pana la cea din urma murdária de diariu *Jidanescu*, romanii sunt intinati, namoliti, in cátu ti se redica perulu in capu!

La ori-ce ideia de progresu, de consciintia si demnitate natiunale, care se nasca intre romani, la ori-ce incercare de a-si valorá ori aperiá drepturile lorú, strainii sáru asupra lorú cu furia de hiena, strainii cá este *separatistú ori cominismú, cá sunt agitatori, revolutiunari*; ér' candu nu potú se dica nici un'a din acestea, striga că este *nebunú, absurditate, lucrú ridiculu!*

Essemplele ar fi multe, fórté multe, — me marginescu la vr: -o câteva.

Cetitorii 'si-vor aduce 'aminte de luptele romaniloru din districtulu *Fagarasiului* in anulú 1861 pentru sustinerea limbei romane ca oficiósa. Guvernulu d'atunci, ca si celu d'acuma, voiá s'o delature. Cine a fostu celu dinteiu care a batjocuritu, a persiflatu acele drepte si sante lupte, decátu diarulu sassu si pangermanistu din Sabiiu „*Hermannstädter Zeitung*“ poreclindu lupt'a de „*Limba-streit*.“

Totu acestu diariu in anulú 1863, candu venise in diet'a din Sabiiu vorb'a despre aplicarea in officia a *fililoru patriei*, s'a sculatu ca bab'a din poveste cu o falca in ceru si un'a in pamentu asupra deputatiloru romani! Da, intielegemú poft'a acestoru clóntie. Éa ar fi voietu ca Ardélulu sé remána pe penaria deschisa pentru toti flamendii si trasi-impusii de la padurea ercinea pana la *Laita*, pentru că sassii nu potú róde d'ajunsu pe romani.

Cine a fostu care si-a aretatu érasii mai antaiu coltii la incercarea advocatiloru romani din anulú trecutú, d'a se constitú in tr'o reuniune? Totu cocón'a „*Hermannstädter Ztg*“ a strigatu. *separatismú, agitatie, absurditate!* Cine este care in dilele acestea 'si bate jocu de articolulu din *Gazeta Transilvaniei*, in care advocatii romani se provóca a scrie romanesce? Totu acelu organu nemtiescu in furia sa teutonica. (Vedi nr. 186 a. c.)

La acestea mai adaugu celu mai recentu nr. 183 din „*A Hon*“ si *Kelet* nr. 184, diaria magiare.

In aceste diare se publica o corespondintia din Sabiiu, adeca totu din asfírmant'a pestilentiósa, in care traese si *Hermannstädter Zeitung*.

In acésta corespondintia ca pretestu se descriu agendele unei siedintie a comitetulu asociatiunei transilvane, si in fine, ceea-ce érá intentiunea principale, se descarca asupra foiei „*Transilvania*“, că aceea nu ar coresponde scopulu, si ar urmá tendintie politica, căci sériendu despre *Huniadi*, ar falsificá adevéru istoricu facandu-lu romanu! O pigmei l'a sufetulu, sicofanti miserabili! nu cumva veti denunciá si pe Ddiu că ne-

a lasatu sé traimu pana adi in mani'a tuturorú injuriiloru si apesárilorú vóstre?!

Déca minutele viétii vóstre ar fi numerate, vi-am intielege furia, căci aperierea in agonia este desperata, este infioratória. Dar acum candu depinde de la voi, ca sé mai trati si inca terciti si linisciti, — de-unde atáta furia, atáta reutate? . . . Intielegemú, — este consciintia vóstra ingreunata de pecate si temerea de viitoriu.

Vedemú pré bine unde tientiti. Ideale si institutiunile nóstre, cari pentru nevinovatia lorú nu le poteti combata d'adrechtulu, séu le batjocuriti si ve incercati a le face absurde si ridicule, petru a ne abate si desgustá de ele, séu le suspicionati si le denunciati, ori pentru d'a midilóci suprimerea lorú violenta, ori de a intimidá, lancedí, paralisá pe agentii si portatorii acelorú idei. — Credeti voi acést'a?

Ve pricepemú pré bine; dar tóte aceste uneltiri condemnabile, pentru romani in casulu celu mai reu, nu vor fi decátu totu atáti motori vehemeuti pentru d'a lucrá cu poteri unite si cu o activitate febrile pe tóte terenle progresulu. — Séu voiti voi sé ni luámú asi adicendu cu asaltu viitorulu?

Scimú pré bine, că in natura nu este saltu, si că nimicu nu are se fia mai naturalu decátu căile progresulu, dar scimú si decátu, că fortiele unite si o activitate intensiva sfarama si muntif de granitu.

Da, ne poteti ingreună calea progresulu, dar nu ne veti poté-o frange, si ceea ce veti profitá prin portarea si uneltirile vóstre, nu va poté fi decátu unu — *tiene minte!* ard.

Langa *Oltu*, in 16 aug. n.

Violentii etepanitori ai dilei au taburitu cu tóta magiaro-mani'a asupra *Fagarasiului*. Capitanulu supremu a datu ordinu vice-capitanulu d'a introduce in totu mecanismulu administratiunei exclusivu limb'a magiara!

Acum sé te vedemú de *C. Dragusiane*, unde porti *DTa* crucea demnitatii natiunale?

Pana atunci inse intrebámú pe *B. Kálman*: cu ce dreptu vine densulu a dispune a supra limbei, căci aceea jace in atributiunea consiliulu municipialu?

Capitanulu a chiamatu la sine pe notari comunali si se dice, că ii-ar fi amenintiatu cu destitutiune, déca vor mai face opozitiune, va se dica: déca vor cutezá a fi romani!

Se vede că capitanulu nu a cetitu inca legea comunale, déca va fi disu asia. —

Asemenea se dice că s'ar fi amenintiatu unii oficiiri pensionati cu perderea pensuniu.

Tote acestea vor fi pre semne medilóce constitutionali ca si miile de coruptiune ale lui *Máday* si *Benedek*.

Apropo; práici se suna că fostulu legis-

latoru *Benedek*, ar fi persecutatu de tribunulu din *Pesta*. Este óre adevératu? (Práicu se suna, ci se scie! Red.)

Inca ceva. Ungurassii din *Fagarasiu* pana la anulú 1872 au calaritu pe cas'a alođu le a cetatii *Fagarasiu*, căti nu incapelau iurea in officia 'si affá limanulu in pung'a cetatii sub veri-ce titlu de amplotiatu. Cu nóti organizare le cadíu stén'a, căci consiliulu municipale opidanu se compuse cu vedóne exceptiuni numai de romani, sassii, jidani si trantrira pe bietii ungurasi.

La rectificarea listei civilistiloru in dilele trecute, cadíura si cele dóne exceptiuni magiare, si astfelu acum voescu, ca sé coteopéca cetatea cu districtulu, dar — *sine viribus ira*, căci nici chiar magiarii, se intielege cei cu minte, nu voescu acést'a. †

Garansebesin, in 2 aug. v.

Onorata Redactiune! In nrulu 55 al onoratei foi „*Albina*“, scriendu dvóstra de pre pretinsele sineintielegeri, cari s'ar escatu in sinulu consistoriulu metropolitanu cu privintia la dispusetiunile pentru alegere de metropolitu, imputarati eppulu nostru complicitate la semenatulu „discordiis“ in „*Fed.*“ si in sferelte respective.

Fia-mi permisú a face e scurta refasiune la acésta grea imputatiune. Inca conoscu eu trebile si precum sum informatu de catra persóne demne de totu credimentulu. In sa eppulu *Popasu* in cestiunea subversivá a fostu din capulu loculu pentru o actiune solidaria cu toti fapterii bisericesci natiunali competinti, si a nesuitu a evita de ce ingerintia a guvernulu asupra alegeri de metropolitu alu bisericii nóstre, — o ingerintia, carea in celu mai puicinu nefaravabilu casu ar eroá o periculósa precedintia pentru viitoriu.

Fiti con vinsi *Dvóstra*, că isvorulu faimeloru despre neintielegeri si sfasieri de diurnalele nóstre si straine este in Sibiu, cunoscutulu (? Red.) pretendinte la scaunulu metropolitanu.

Fagarasiu, in 6 aug.

(Presiunea si coruptiunea guvernulu la alegerele de deputati dietali se esserciaa propaga de catra ai nostri — in bisericá!)

Abia trecura câteva luni de candu poporulu celu atátu de nefericitu alu districtulu nostru *Fagarasiu* a alesu deputati dietale, sub cea mai mare presiune si coruptiune din partea *Mongolojidaniloru* astadi de la partea: candu ce sé vedi, in dilele acestea cu ocaziunea alegeriloru pentru congresulu electoralu, avuramu de nou ocaziunea a vedé cu ochii presiunandu-se alegertorii acestui cercu!

Vineria trecuta adeca se adunara alegatorii din clerulu cerculu nostru, ca sé alega unu deputatu din cleru pentru congresulu electoralu. Tóta lumea se acceptá acum a vedá lucrulu decurgendu in cea mai buna ordine, crediendu că este momentulu supremu de a vedé pe ómeni acum esserciaandu si dreptulu de alegere in intielesulu legii, fara nici

prin care morbu fórté adese ori au seracitu economii din Germania, cari crescu, si vindu aceste paseri.

Si care economu nu scie, ca Róia cai lorú si a vitoloru coroute se ié adese ori pe omu? si acésta roia o causédia una *Vegetabilia parasitica!* Totu asia e si cu varicelele séu versatulu oiloru, — ba ce e mai multu, ni-a succesu desvoltarea si crescerea unei vegetabile din besicutiele de sementia, cari le-am descoperitu in puroiulu bubeloru de versatu a oiloru, si acésta vegetabilia e identica cu aceea, care ne teciunédia ca o rugina gránele, si care o numimú *Pleospora herbarum*, fiindu ea fórté tare latita pe ierburu.

Acestu resultatú scientificu coresponde fórté minunatu asertiunei economiloru de oi, cariú diu, că *Versatulu* (*Varioela*) 'lu capeta oile atunci, cându se nutrescu cu fenu stricatu si mucedu.

Omulu este din crescutu pana in tálpi espusu invasiuniloru acestoru demoni mici, si mai cu séma pelea omulu e unu atrium apertum pentru localisarea lorú, déca acestu organu principale a trupulu omenescu nu se curatiesce mai adese-ori prin calde si spelare; de aceea vedemú pre mai multi *Legislatori*

si fundatori de Religii in Anticitate introducendu ca unu preceptu religionariu spalarea trupulu prin calde si in ape curgetórie; a-ia vedemú pe *Hindu*, pre acelu clasicu si anticu, inse forte neferecitu poporu, pe carelu esplotédia *Anglo-sassonii* cei barbari si fora inima, pe *Hindu* 'lu vedemú scaldandu-se in riulu lui celu santu *Ganges*, ér' *Mohamedaniloru* le prescrie *Coranulu* curatierea pelei prin calde si spelare, si botezulu nostru inca isi are acésta insemnătate.

Caus'a pathogenetica a unoru morbi de pele e cunoscuta numai cam de trei diecenia si anume: *Favus*, séu cum lu numimú noi Romanii: *Pecinginea capulu* este resultatulu activitatii unei *Vegetabile parasitice* asia numite *Achorion Schönleini*; unu altu soiú de pecingine, care nu e asia estinsa, ca cea din taiu, ci formédia areole mai mici, — o numimú *Herpes tonsurans*, si déca patimescu perii din barba séu mustetia, atunci o numimú *Sycosis*; ér' *Vegetabil'a parasitica* cari causédia aceste *Pecingine*, se chiama *Trichophyton tonsurans* (adeca planta de peri.)

Una alta *Vegetabilia parasitica* cu numele *Microsporon furfur* causédia acelu morbu cunoscutu sub numele *Pityriasis versicolor*,

séu cum 'lu numimú noi — *matrétia*; la acéstu morbu cade stratulu superiore a peii *Epidermis* in forma de taritie (*furfur*) si perulu capulu patimindu prin acést'a cade si se raresece.

Acestea *Vegetabile parasitice* tustrele, adeca *Achorion Schönleini*, *Trichophyton tonsurans* si *Microsporon furfur* se localiséla pre pelea capulu, a barbei si mustetieloru, si consumendu stratulu epidermoidale a peii strabatu in stratulu cutaneu, care e fórté vasculosu si succulentu, si aici causédia una inflamatiune si descompunendu succulu, din care se nutresce bulbulu séu radein'a perulu, acést'a apoi se usca, si cade, remanendu apoi partea atacata fóra de peru. adeca calva séu pleisiva.

Dar nu numai perulu capulu, a barbei si a mustetieloru se ataca de acesti demoni parasitici fórté mici, ci si dintii. Morbulu dintiloru, asia numitu *Caries*, care e fórté frecuentu la aceia ómeni, cariú nu-si curatie dintii nici odata, se causédia prin una vegetabilia parasitica si in dintii unoru animale arctidiluviane, cari acum nu vietuescu mai multu pe planetulu nostru, — inca s'au descoperitu, precum in dintii *Mamuthului*, a *Mastodontului* s. cl.

Unu morbu endemicu, care grassédia in Ineia, e cunoscutu sub numele de *Myctoma séu piciorulu din Madura*.

Acestu morbu se localiséla in piciotu, arare-ori in bracia, si caus'a genetica a acestui morbu e una *Vegetabile parasitica* sub numele de *Chioni phe Carteri*.

Acestu pa rasitu strabatendu stratulu epidermoidale a peii, vegetédia apoi in stratulu cutaneu cu una lussuria fórté mare, unde causédia una inflamatiune si supuratiune fórté intensiva, si spargendu pelea pe mu multe locuri, prin acestea apoi se desiéra una materia purulenta, in care se vedu neagrauntie negre, si acestea prin microscope s'au descoperitu, că sunt frutiele a vegetabilei acesteia.

Dar ce e mai admirabile — e, că acestu *Parasitu* strabatendu si prin lamelele osciú se asiédia in medu'a lui, si multoru locuitoru in acestu tipu le casiana mórtéa. —

Venimú acum la alte dóne vegetatii parasitice adeca: la *Oidium albicans* si *Schizomyces polymorpha*. Ambele acestea vegetatii se asiédia pe membr'an'a mucósa, si anume *Oidium albicans* causédia acelu morbu a copiiloru sugetori, care 'lu numimú *Spor*. Acestu *Oidium* strabatendu stratulu epitelu

si la si fara nici o presiune, asa incatu se spera ca decurgerea acestei alogeri are a servi de modelu pentru alegerile de deputati di etali.

Lucrulu in sa luã spre rusinea nõtra cu totul alta facia. Indata ce alegetorii incepura a se adunã, nu lipsira a aparã in mediloculu lor nesce agenti ai unor õmeni, ce voru a ajunge la putere mai nainte de a-le fi venitulu timpul. Bietii alegetori venira de acasa cu intentiunea ca sã se intielega a alege de deputatu unu barbatu de merite pentru acestu districtu; dar agentii in frunte cu unu anumitu domnu Petrasicu indata incepura a intrã printru densii si a-ii aduce in cea mai mare confusiune, silindu prin promisiuni si presiune pre bietii õmeni a alege in contra vointiei si convingerii loru de deputatu unu omu trneru si fora experientia.

Nu sum contra, ca in afacerile nõstre publice sã iã parte activa barbatii nostri mai tineri; tocma din contra, stimediu pre tenerii nostri cu studiu si semtu o mare bucuria, caudu ii vedu consultandu dimpreuna cu betranii nostri asupra binelui comunu. Sum in sa de acelu principiu, ca tenerii sã vina la mari posturi numai dupace au datu dovedi ca la casuri de lipsa sunt la inaltimea misiunii lor, si numai atunci unde nu sunt alti õmeni mai betrani si cu merite.

A pasi in sa unu teneru ca candidatu de deputatu, cum este in casulu de facia in Fagarasiu, prin medilõce nemorali, in contra unui venerabilu betranu si cu merite in acestu districtu, este dupa parerea mea si a intregii inteligentii din acestu districtu o mare obrãscã, si apoi nu credu a fi omu care sã pãsã sustienã a fi pentru noi salutariu ca in merciarã drepturilor nõstre constituionali bisericesci sã dãm unu anã si sã deprinãm noi poporulu la corumpere si nemorala. Mi s'a frantu inim'a de dorere, candu am vedutu pre agenti si cu deosebire pre Petrasicu inapimentandu pre õmeni chiar, ca sã alãga pre unu omu fora experientia de deputatu la congresulu electoralu. Mai mare dorere am avut in sa, candu am vedutu cum chiar alegetori se plangeau intre sine dicendu unu catra altii, cã de ar fi sciutu ca li-se va atãpla asa ceva, mai cã n'ar fi luat parte la alegere. Ce a fostu in sa mai nemorala este asta, cã acesti agenti fora rasine au adneat la alegere, si dupa cum se pãte vedã din protocolulu de alegere au si votatu õmeni nechianati, precum administratorele protopopescu de Avrigu Maximu, dimpreuna cu vr'o cativa dintre preotii din tractulu seu!

Audi Biserica si natiune! audi Tu genitulu marelui Siaguna, cum se desconsidera legã ce Te-a costatu atãtea ostenele! Acest a fostu scim'a facia de ostenele ce le au depusu marii nostri barbati la esoperarea acestei legi!

Nu este destulu, cã p in regimulu actualu s'a coruptu si demoralisatu poporulu, cum sã ne silimu a-lu mai corumpe si demoralisã si noi! Eu sciũ cã misiunea constituionali nostre bisericesci intre altele este si de a invetiã pre poporu la exercitãrea drepturilor sale politice. Dãca acum apoi noi ilu corumpem, cum vom mai potã pretinde de

la elu caracteru nationalu in cauzele politice?

Atragu deci atentiunea maritulu congresu electorale asupra alegerii de deputatu din cleru in cerculu Fagarasiului si i punu la inima, ca sã fia cu deosebita atentiune la verificãrea deputatulu din cleru alesu prin o majoritate abia de dõue voturi in actulu nefericitu Districtu. Nu sum numai eu care mi redicu võcea in contra acestei alegeri, ci este cerculu intragu dupa cum se va manifestã acest'a si printr'unu protestu, ce se pregãtesce a-se adresã catra congresu.

Unu romanu ingritu.

Casleu, (I. Orescia,) in 1. aug. v.

(Unu tresnetu na mai pomenitu.) In di'a de 27 iuliu v. catra 1 ora dupa prandiu, comun'a nõtra Casleu fũ cercetata de unu tresnetu cum dõra nici candu n'a mai fostu in jurulu acest'a, ba dõra nici in intrãga tãrã. Cum diseci, la 1 ora d. m. de odata tresni intr'o casa, in carea tocmai prandise famili'a; din acest'a mam'a, unu fecioru de 21 de ani si o fãta de 12 de ani au fostu indata trentiti la pamentu si au moritu. Capulu familiei a scapatu — ca prin minune, nevatematu de foculu ce aprinse tãta cas'a, si batendu ventulu, foculu s'a estinsu preste 18 case si 14 siure, cari tãte au arsu pana in pamentu. Si daca stingetorii de focu din Orescia nu curgeau iute intru stingerca focului, intragu satulu se prefãcea in cenusã, cãci orcanulu deveniã totu mai turbatu si respãdea foculu pana si preste casele din capetulu satulu. — Societatea pentru stingerea de focu din Orescia deci, care consta din 100 de membri romani, unguri si sassi, merita tãta laud'a si recunoscintia. Ce bine ar fi dacã in fiecare satu s'ar conceituitu asemene societãti!

Tautiu, I. Siria, in 30 iuliu.

(Prin lucrãre armonica si vointia buna totu deun'a vomu invinge.) In 28 iuliu se tienũ in comun'a nõtra alegerea de notariu. Cu acestã ocaziune ne convinsãramu in cã odata cã prin vointia resoluta, buna intielegere si cu puteri unite tãte le potemu. La inceputu intr'adeveru ne temeãmu cã aloru cãtiva jidovidi li va succede a reesi cu candidatulu lor magiaru, cãci, — vai ce misiei mai suntemu in momente de cercare: cu rachiulu si pesce uscatu ne cumpera strainii si tãte veniturele si pentru e imbetare buna ne dãm sufletulu si ne facem slugi lor. Asia si in comun'a nõtra multi chiar dintre acõia, cari de altmintrelia trecu de õmeni veduti si nationalisti chiar, — in dilele nainte de alegere se vindura de catra. Juda celu fora de lege; din norocire in sa in presãrã alegerii ne suãturãm frãtiesce si invinsãramu contra jidoviloru si unorã retaciti din ai nostri, alegendu pre junele romanu Teodoru Tulcanu.

Numai buna intielegere, bunavointia si resolutiune deci, fratiloru, si pretocindencia si totudeuna vomu invinge.

Unu alegatoriu.

Visma, I. Lipova in 14 aug.

Multu stimãte Die redactoru! Din colõnele multu pretiuitulu Dvõstre diariu cu dorere m'am convinsu, cã la cele mai multe alegeri de notari comunali se facu urite abusuri si grele foradelegi. Poporulu se amãgesce si presiuna cu totu felulu de midilõce si din tãte pãrtile.

Cugetu deci a face o bucuria on. publicu cetitoriu candu vinu a relatã, cumca la alegerea de notariu cercuale pentru comunele Secasiu, Crivobara, Chechestu si Visma am observatu cea mai perfepta libertate intru esseciãrea dreptulu de alegere a poporulu. Acest'a fia disu spre onõrea dlui pretore Joane Palfi care a lasatu in libera voia a poporulu sã alege pre cine elu va vrã. Dlu subpretore G. Berariu inca merita recunoscintia pentru tactulu seu celu bunu ce are facia de poporu, si pentru zelulu seu nationalu.

Astfelu fiindu, reprezentatii numitelorã patru comune intrunindu-se la Secasiu, cu unanimitate alesera de notariu pre dlu G. Vancu, unu romanu bunu si povetiitoriu sinceru alu poporulu ce l'a alesu. — Dupa o astfelu de alegere, esemplãria in felulu seu, a fostu la locu ospetiulu festivu ce urmã apoi si la care au participatu mai multe stimãte persõne, pretrecendu-se cu cea mai mare vitalitate si cordialitate.

Joachimu Boncea,

inv. si representante com.

Abusuri si nelegalitati comise in Archidieceasa din partea unorã din Cleru.

(Fine.)

N'au ajutat acestã dojana nici pre parte, cãci Ign. M. nu s'a moderatu precum mai la vale vom aretã. —

Ign. M. alu doilea matadoru din istoria de facia scandalõsa, preotu in Cincu-mare, fostu adm. ppescu pana la 1869 a condusu afacerile comitetulu spre cea mai mare dauna a comunei nõstre bisericesci, pana in urma cu intielesulu si aprobãrea actualulu adm. ppescu G. M., a prefãcutu scol'a cea frumõsa din Cincu-mare in parte in turnu fde slini si numai pre langa seriõsa intrpunere a mai multorã parochieni abia li anu s'a potutu aduce scol'a cea batjocurita la starea de mai nainte, dupa cum apriatu se vede din ovariãrea ven. cons. din 28 martie 1873 nr. 102. —

Au instrãinat din averea bisericeii la 200 fl. v. a. si vedõndu cã umbra bisericeii sã sã scõte bani de la o n, si au vendutu tãte realitãtile fratiloru sei ca sã scãpe de essecutiune, dupa cum se vede din otarirea ven. cons. din 2 octombrie 1872 nr. 827 si din „Tel. R.“ nr. 72, 73, 77 si 78 din an. 1872.

Prin suscitãtele ot-riri consistoriali si-a perditu I. M. dreptulu usurpatu, si pre cum am vedutu, elu fã elominatu si din comitetulu periodulu 1873/5.

Parcitu de õmenii cei de omenia, fartãtitu cu G. M. nu mai respectõza nici lege nici dreptate ei batjocuresc totu ce e santu si bunu, dicendu cã pana traesce tãtulu seu Nic. Popea, elu n'are nici o frica. —

Scandalulu celu mai grozavu s'a intemlatu marcuri in 9) spre joi in 10 iuliu a. o. de una parte si joi sera in 10 si vineri in 11 iuliu cal. n. diua de San Petru si Pavelu de alta parte in urmatorulu tipu: —

Mercuri nõptea spre joi au furatu de la sooru-seu din jerad'a de lemne 48 de tieplige de lemne cu puterea, si ducõndu-le la elu in casa, le a ascunsu sub culcosiulu lui, ea sã nu le gasõsca cineva cautandu-le.

Despre acestu furtu s'a facutu aretare criminalã, si joi deminãtia mergendu Mandocã la campu a venit o comisiune judecãtorõsca, care intrãndu in casa a aflatu lemnele furate sub culcosiu ascunse, luãndu-se la judecãtoria de „corpora delicti.“ —

Venindu M. joi a casa, pote si de necasu s'a apucatu de palinca si atãt'a a beutu, incãtu nici in di'a urmãtorã a ss. apostoli Petru si Pavelu nu s'a desbatutu. —

Lucru uritu si spurcatu, dara — adevãratu! —

Mai multu. — I. M. a avutu, ca alu doilea preotu, sopteman'a de servitiu, si de beatu ce a fostu vecernia joi n'a potutu face, ba nici n'a mersu la vecernia, pre carea numai dascalulu senguru a facut'o. — Dõmne, ce rusiene si pecatu, au cãdiutu pre noi, suspinã unii õmeni, vedõndu-lu beatu pre timpul vecernii. —

Pre vineri deminãtia in diua de „San Petru si Pavelu“ a fostu indetoratu se celebrãre unu parastasu pre langa sant'a liturgiã. — A venit in sa tare ametitu in biserica si spre rusinea nõtra, abia a esitu din biserica in urm'a spirtulu, si s'au travãlitu langa biserica, deunde a fostu tereitu apoi de surori si nõmuri intro gradina langa biserica. —

Acestã s'au intemplat inaintea ochiulu nostri, cu unu preotu gr. or. pre care astãdi totusi ven. consist. arch. lu sustiene in oficiu spre cea mai mare dauna a Cincãnilorã si a bisericeii crestine.

Tãte dispoziitiunile canonice respektive unt calcate de J. M. care si astãdi este suferitu de venerab. consist. in functiunile preotiesci. —

Ore facia de atari portãri scandalisãtorie si aretãte ven. consist. arch. inaintea unui judetiu nepartinitoriu trasu la raspundere?! sunt patru septemani astãdi decãndu s'au comisu scandalele de susu, si totusi vedem cã in dominec'a trecuta dupa vecernia a atãstia tu asupra comitetulu, dicendu ca acest'a este „tiepatu“ si cã elu a capetatu o hartia de la ven. cons. arch. si cã hãrtiile se vor adresã de aci incolo cu preterirea comit. numai lui, cãci pre cuviosã sa parintule vicariu archiep. Nicolãe Popuã, n'au lasã nici pre õlu nici pre ortaculu lui Grigorie Maieru sã cada, macar sã comita ori ce criminalitãti. —

Amu fostu lungi, die Redactoru, si ni grãtia si ni frica, cã nu cumva p. vicariu arch. sã se faca metropolitu, cãci apoi tractulu nostru si noi cei bini sãntitori am pus'o de mãmãliga si ne vom vedã siliti a ne roãrage de la ingritãrea averi bis. scol. si fundatiunali.

ale a membranei mucõse care investie tãte orgãne, cari stãu in comunicãtiune cu aerulu atmosfericu precum stomachulu, matiele, besic'a de fere si de urina scl. — se miedia apoi in stratulu de midilocu si infimã a acestei membrane si casiuna in acestu tipu are inflamãtiune fõrte intensiva, si nu arãreã copiii plãngu fõrte multu si trupulu le arãte cu foculu.

Sã vedemã acum, cum si in ce tipu vegetãdia alu doilea parasitu, adeca Schizomycetes? Acest'a localisãndu-se la inãputu mai cu sãma pe ghindurile asia numite tonsille, respective pe membran'a mucõsa, care investe acestã, se latiesce de aici prin contiguitate cu una rapedime prodigiõsa pe membran'a mucõsa, care investe adecã la limbei, in ghittõria (pharinx) palatum molle, epiglotta, strãbatendu de aici in gutlegiu, (larinx) in traeshea, in bronchi, si de aici in alveolii (besicutiele) pulmonari, in ghindurile lymphatice, in vënele renunchiloru si chiar si in sãnge; tãte acestã orgãne petruãndu-le in timpu de 48, multu 72 de ore! —

In acestu tipu latiendu-se casiuna acelu morbu inspãimantatoriu, care in timpurile

nõstre ca unu demonu ucigatoriu a omoritu dieci de mii de copii, si nu arãreã ori si a-dulti. Poporulu nostru a numitu acestu morbu epidemicu si fõrte contagiosu: *Cium'a de grumadi!*

Inoculãtiunile (ultuirile) facute prin profesorulu Oertel din Monacu, la finea anului 1862, candu grassã morbulu diphtheriticu in amintit'a Capitalã, precum si in fõrte multe locuri din Germania, ni-a datu desluciri fõrte chiare despre natur'a si essenti'a acestui morbu infricosiatu, si adeca:

Inoculãndu numitulu profesor din materi'a cea alba, diphtheritica, care se afla in cantitate mare pe inghititõria si pe tonsille in cornea ochiulu unui cane (cornea o numesce poporulu, lumin'a seu stãu'a ochiulu) a veditu, cã numai de cãtu materi'a inoculata se latiesce cu o iutãla prodigiõsa, si astupãndu ea canaliculii succiferi pe cei din vecinetate ii-a implutu cu celule de puroiu. Totu acestã fenomene s'au observatu, dẽca inoculãtiunea s'a facutu si in alte pãrti a peii animal-lui. De aici urmãdia cã acestu morbu inspãimantatoriu numai in fõrte scurtu timpu adeca numai 12—24 de ore e'localu si cumca numai in stadiulu acest'a este sa-

naveru prin acele midilõce, cari sunt in stare a uscã si nimici acestã parasiti vegetabil.

Dupa experimẽtele ingeniosulu Botanicu Hallier substantia cea mai sigura de a rapã acestorã demoni parasitici conditionile de viãtia, este Alkoholulu seu spirtulu, care inse trebe sã fia fõrte concentratu, seu dupa cum se exprima Chemicii: *Alkohol rectificatissimus* care cuprinde numai 10 procente de apa. Alkoholulu acest'a se pãte aplicã cu una pãna seu mai bine cu unu pinelu, dupa cum facu medicii angle-si, cari de vreo dõua diecenie incõci se folosescu cu succesu strãlucitu de acestu midilocu si eu numai aplicãndu acest'a. am fostu in stare de a margini morbulu acest'a in fioratoriu in 2 comune, unde elu prorupese la vreo cãteva casuri de mõrte, candu in tãte comunele unde a proruptu, a rapitu mai multe mii de copii! In casa, unde jace unu copilu, trebe toti locuitorii casei aceleia prophylactice sã-si spele gur'a si grumadii mai de multe ori pe di cu acestu midilocu, cãci si de-lu va inhigti, nu-i face nici una lesiune!

Se pãte inse aplicã si acea substantia, care in timpul nostru fõrte desu se intrebunãtiãdia mai cu sãma la rãne, adeca: Acidulu

carbonicu; acest'a se pãte si amestecã cu Alkoholulu rectificatissimus, luãndu-se din ambele acestã substantie pãrti egale.

In America tropica pe multi õmeni ii musca una sierpe fõrte veninosu, pe care-lu numimu *Crotalus horridus*, si nici unulu din cei muscati nu scãpa cu viãtia, cu multã enciã di moru! Acum e constatatu priã mai multe esemple si experimẽte intreprinse de medici, cumca muscatulu numai atunci pãte scãpã de mõrte, dẽca indatã dupã muscare va bẽ fõrte multu Alkohol, ca cãtu mai in graba acest'a se se pãta resõrbe in sãnge si se nimicẽca bacteridile (vegetabile parasitice mi ros. copice) cari se afla in veninulu sierpelu!

Dẽca vom cugetã, cã din timpurie marelui Philosophu elinu Hypocrates din insula Kos, a Parintelui mediciloru, pana in timpul nostru n'au agitatã nici una cestiune mintea tuturor mediciloru, de cãtu cestiunsa despre *Gangrenã rãnelorã*, apoi trebe sã marturisimã, cã sciintiele naturale in seclulu nostru au strãformatu lumea, si cumca in seclii viitori mai multe din problemele pana acum nedeslegate se vor deslegã! Deci cestiunea pentru ce una rãna se vindecã, er pe alt'a o cuprinde *Gangrenã* cu tãte consecutiile ei cele fatale, numai in anii de curendu trecuti s'a potutu deslegã! —

(Va urmã.)

Varietati.

(Pré Ssa Eppula J. Popasu s'a alesu de putatu congresualu în cerculu Mehadii, in loculu reposatului protopopu Jacobescu.

(Coler'a in Romania mica,) precum ni se serie de acolo a incetatu de totulu, la Craiova in sa grasédia cumplitu, si mai cumplitu in sa aici la Pesta.

(Coler'a — midilocu de scapare.) Intr' unu satu aprópe de Pesta erá se se efectuésca dílele trecute o esecutiune judecatorésca. Esecutatorii decisiunei judecatorésca venira in faci'a locului, in sa intrandu in chili'a detorasiului li se spuse, cá muiera acestuia cu una óra mai nainte a cadiutu diosu pre pamentu casi mórtá, cuprinsa de odata de sgárciuri si colera, si cá barbatulu si mediculu tocmai o spéla cu apa rece si-i dau medicamente se bee. Esecutorele ivindu-se in chili'a vedíu intr'adeveru doi barbati ocupandu-se langa muiera morbósa, si din um'imitate si de mila nu vru se efectuésca esecutiunea. A dóu'a di éra si venira esecutori decisiunei judecatorésca, in sa spre uimirea lorú aflara tóta cas'a (inchiriata) góla si detorasiulu luandu tóte efaptele supuse esecutiunei, a fugítu cu muiera, care numai se prefacea morbósa. Toti trei, barbatulu, muiera si mediculu, care ajutá a încarcá carale cu obieptele de esecutiune, sunt predati tribunalului criminalu.

† (Necrolog.) **Iuliu Bardosi**, inspectoru rep. de scóle, in numele seu si alu socii: sale Irin'a, nascuta Nistoru, alu sorori Elen'a, maritate dupa Nistoru Ganea, perceptoru municipalu in Naseudu si alu filorú a acestor'a Ioanu si Sofia, maritata. Zilinsky si alu celorlalti consangeni, cu anim'a cuprinsa de celu mai profundu doliu anuncia trist'a scire despre mórtéa multu inbetei sale mame, respective sócre, bune si sorori *An'a Sabo din Lugosiu*, veduva dupa Demet. Bardosi, comerciantu in Reginulu sas, nascuta la a. 1812, veduvita la a 1860, carea abia in tempulu din urma se stramutá cu lociunt'a dimpreuna cu mine la Sabiuu, candu in 4 aug. primíndu de la Reghinu unu telegramu, cá fiica Elena ar fi cuprinsa de morbulu cholerei si grabíndu la momentu intr'ajutoriu-i in 9 c. cadiu in sa si victima acestei infricosiate epidemii. *Fie-i tierin'a usióra!* —

Comun'a *Morova*, cottulu Aradului perdú unu bunu pastoriu prin mórtéa preotulu *Pavelu Scurtea*, carele in 20 iuliu v. páresi acésta lume trecetoria in etate de 36 ani lasandu dupa sine in adenca gele soci'a sa, patru fíii, consangeni si pre toti popórenii sei. *Fie-i tierin'a usióra!* —

Constantinu Laticu, invetiatoriu in *Tincova*, cottulu Carasiului, dupa unu morbu de abia 12 óre, cuprinsu fiindu de colera, acestu flagelu omoritoriu de ómeni, in 11 aug. n. si dede sufletulu in manele Creatoriului, in versta de 41 ani. Reposatulu á fostu unu bunu si diliginté invetiatoriu ei zelosu nationalistu. *Fie-i tierin'a usióra*, ér Ddieu bunulu se mangaie soci'a sa in dororea si gél'a ei si s'aibe grige de cei trei fii remasi fora parinte. — *C. Toma*, docinte in Saculu.

† Necrologu.

Demetriu Bonciu, advocatu si ablegatu dietalu, in numele seu si alu socii: sale *Julia*, nascuta *Missiciu*, in alu filorú: *Juliu*, *Anna*, *Flórea* si *Maria*, precum si in numele numerosiloru consangeni, cu inima durerósa in sciintíeza cá pré inbit'a lorú fica, respective soru si consangéna

ADELA BONCIU,

dupa suferintie lungi de plumani, in 18 ale lunei curinte a reposatu in Domnulu, in alu 21. anu alu etatei sale. Osamintele repausatei se petrecau in 19 ale l. c. dupa médiadi la 5 óra la cimteriuulu din Aradu, unde se depusera spre repausu de vecia.

Fie-i tieren'a usióra!

Inscíptiare.

Adunarea generala a „Reuniunei invetiatoriloru“ din tractulu Lipovei, conformu decisiunei Adunárii generali trecute, se convóca pre 1/13 septemvru a. c. in opidulu *Lipova*, la care sunt postiti a participá toti membrii ordinari fora deosebire si alti iubitori de progresulu si naintarea invetiamentului popularu.

Program'a s'a statoritu estu modu:
La 8 óre diminet'a :

1. Membrii reuniunei se aduna in localitatea scóloru romane din locu, si de aci mergu la biserica.

La 9 óre:

2. Deschiderea adunárii prin presiedinte.

3. Alegerea presiedintelui ordinariu.

4. Raportulu comitetului in sensulu §. 24 din statute.

5. Reportulu cassariului despre starea cassei.

6. Alegerea unei comisii de 3 membri, pentru reviderea ratiociniului reuniunei.

7. Essercitia practice din metódule de propunere.

8. Legerea disertatiuniloru insinuate la presidiu.

9. Observári la organizatiunea provisoria pentru invetiatorii scóloru popularu.

10. Inscíptiare si alegerea membriloru noi.

11. Propuneri si motiuni diverse.

12. Defigerea lacului pentru urmatoria adunare generala.

13. Presiedintele redica siedint'a S'ra se va arangia bátu in favorulu inmultirei fondului reuniunei, la care sunt deobligati toti invetiatorii a participá.

Lipova, 1/13 augustu 1873.

Veniaminu Martiru, m. p.

v. presied. reun.

Dariu Puticiu, m. p.
not. reun.

Anunciu.

P. T. Domni membri ai „Reuniunei invetiatoriloru romani gr. or. din dieces'a *Caransebesiului*“, in urmarea contielegerei avute cu suprem'a inspectiune scolare, se aduce la cunoscentia, cá adunarea generala, ce erá se se tiena in *Boccea-montana*, se sistéza pre anulu acest'a din caus'a morbulu epidemieu, ce grasédia in pártile nóstre.

Lugosiu, in 8 augustu 1873.

Vasílie Nicolascu, m. p.

presied. reuniunei.

Demetriu Gasparu, m. p.
notariu.

Nru 304—1873.

Anunciu.

Este cunoscutu cá in *Deva*, pe langa cursulu preparandialu de statu de propunere magiara, exista si cursulu paralelu cu limb'a de propunere romana; in scrierile la acestu cursu in estu anu se vor incepe in 25 sept. si vor tiena pan in 30 sept.

In cursulu primu preparandiale se suscepú toti acei teneri cari sunt sanatosi si au implinitu alu 15-lea anu, si au absolvatu patru clase gimnasiali, reali séu civile cu succesu bunu; séu in lips'a acestorú atestate supunendu-se essamenului de primire in limb'a materna, din computu, geografia si istoria, vor poté aretá atáta calificatiune, cáta se recere in amentitele scóli.

Doritorii de a fi primiti in acésta preparandia au de a si adresá rogarile lorú proviedute cu testimoniu de botezu, medicalu, scolastic si in casu candu n'ar fi in stare de a frecuentá fora ajutoriu, cu atestatu pe paupertate, directiunei preparandiale din *Deva*.

Deva, in 13 aug. 1873.

Joanu Madzar, mp.

directoriu preparandiale.

*1—3

Nru 305—1873.

Anunciu.

Essamenule de calificatiune de tómná la preparandia de statu din *Deva* in estu anu se vor tiena incepundu dela 1. octobru.

Pentru depúnerea acestuia essamenu se potú insinúa :

a) Toti acei candidati de invetiatori, cari dupa absolvirea cursulu preparandiale de trei ani s'au ocupatu cu invetiamentulu practiculu celu pucinu unu anu séu celu multu doi ani.

b) Acei'a cari inainte de emanarea legi scolastice din 1868, au fostu dejá invetiatori.

c) Aceia cari spre statulu invetiatorescu s'au pregatitu pe cale privata.

Doritorii de a se supune acestui essamenu de calificatiune, sunt provocati, ea rogarile lorú in respectulu acésta, proviedute cu atestatu de botezu, cu testimoniu despre studiale absolvate, despre ocupatiunea pana in presinte si portarea morale, se si le adresadie *Ilustritati Sale dlui Inspectoru scolasticu si consiliariu regiu Ludovicu Róthi* in *Deva*, celu multu pana in 15 septemvru 1873.

Deva, in 13 augustu 1873. *)

Cu invoieza inspectorelui :

Joanu Madzar, mp.

directore preparandiale.

*1—3

Publicatiuni tacsabili.

Concursu

Pentru postulu sistematu prin ordinatiunea vener. Consistoriu Eparchialu din 26 ianuariu a. c. Nr. 80 B. pre langa betu anulu preotu *Ioane Bercianu* din *Bogodintiu*, *Protopresbiteratulu Bisericii-albe*, se deschide prin acésta Concursu pana in 9 septemvru a. c. st. vechiu.

Emolumintele sunt : 1/3 din sesiunea parochiala si din venitele stolarie asemenea 1/3 parte de la 150 de case.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avjatsi suplicele lorú conforme st. org. bis. adresats respectivulu *Comitetu parochialu*, ale tramite concernintelui *D. Protopresbiteru Ioanifu Popovicu* in *Iamú*.

Bogodintiu, in 29 iuliu 1873.

2—3

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu *D. protopresbiteru tractualu*

Concursu.

La fundatiunea *Annei Alexandroviciu* din *Lugosiu* pentru ajutoriulu studíntiloru romani, se afla de datu trei stipendia anuale de cáte 100 fl. v. a. pre anulu scolasticu 1872/3 sub urmatoriele conditiuni, basate pre punctulu 7 alu testamentulu fundatórii :

1. Concurentele are se dovedésca cá este studinte seracu, de confesiunea gr. or. si de parinti locuitori in *Lugosiu*.

2. Estranei numai acei potú concure, cari pe langa calitatile recerute in pt. I. vor dovedí rudenia cu reposat'a fundatória.

3. Concurentii, chiar si cei ce au avutu stipendia in anulu scolasticu 1871/2, au se alature la concursu testimoniu communalu despre paupertatea parintiloru, legitimare despre frecuentarea clasei prossime incheiate si dela celu mai deaprope medicu comitatensu atestatu despre starea sanetáti sale.

4. Terminulu pana candu tóte recursule postalmente francate, au se fia ajunse la presiedintele de ordine, rss. d. protopresbiteru *Georgiu Pesteanu* in *Lugosiu*, este diu'a de 3/15 septembrie 1873.

3—3

Epitrop'a.

*) Cele lalte diaria din patria cu onóre sunt rogate se binevoiesca a reproduce aceste dóue anunciuri.

Concursu.

pentru o carte de cetire romana.

Consiliulu judetianu alu judetulu *Lasi* votandu unu premiu de 2500 lei noi (mii cinci sute) pentru o carte de cetire, ce se va gasi mai buna pentru usulu scóli primarie rurale, — subaemnatulu preotulu alu judetulu *Lasi* publica programulu matoriu, dupa care aceea carte trebuia borata :

I. Cartea se fia destinata pentru o cari sciu ceti, prin urmare se nu cupri abecedariu. —

II. Ortografi'a se fia fonetia, pre este d. e. in nóu'a metoda de scriere si a ddloru *Grigorescu Creanga* si *Racanu*, in „*Concorbiri literaris*“ cu observare, cá de doritu ca *U scurtu* se lipsésca cu tóte vechi. —

III. Celu multu o cóla de tipariu scrisa in caractere cirilice, parte nóue vechi. —

IV. Cartea se cuprinda *Pogesti*, *Poéze*, *Povesti*, *Parabole*, mai alesu, din bibliu scrieri geografice cu deosebire ale tieri: scrieri cosmografice si meteorologice, din natur'a neorganica, descrieri de planti animae; descrieri relative la economi'a mica si rurala la industria si comerciu, din istori'a patrii, o bucata de cetire cu tiuni elementare despre comuna, districtu statu. —

Tóte aceste materie vor trebui astfelu, in cátu se fia potrivite cu intiel rea copiiloru, si se le infaciosiedie modelu limba si de stilu simplu si corectu. —

V. Cartea se cuprinda 15—20 de coli parite. —

Persónele ce ar dori se se presinte concursu vor trebui se si tramite man scriptele dloru in terminu de unu anu de incepere dela *St. Georgiu* 1873, adeca la santulu *Georgiu* 1874. —

Manuscriptele vor fi sigilate si adre comitetulu permanentu, avendu atestatiu plicu, cátu si pe manuscriptu unu semn dibilu, cunoscutu numai autorului.

Pretiuulu sus mentionat'u se va dá in autorulu cartei ce se va gasi mai buna.

Dreptulu de proprietate romana a autorulu cu acea restringere ca din antai'a tiune ce se va tipari cu spesele judetulu acest'a se si traga cheltuelele de tipariu.

Otarirea comisii ce va fi inapata cu essaminarea acestui uvragiu, se va blicá prin jurnalele cele mai respandite.

Lasi, in 21 aprile 1873.

Prefectur'a si directiunea

Concursu

Nimicindu-se actulu alegerei de preot din Comun'a *Straja*, fostulu conf. milit. se scrie de nou concursu, in urm'a resolutiunei sist. din 2. iuliu a. c. Nr. 602 cu terminulu septemane, la a cáror'a espirare in prim'a *Devesca* se va tiena alegerea.

Beneficiile si conditiunile sunt totu aretate si in primulu concursu.

Concurentii au a indreptá actele recesuale, cu tóte documintele prescrie in ordinatiunea consist. Nr. 449, *Comitetulu parochialu* prin *Dlu protopresbiteru tractualu Versietiuulu Ioane Popovicu*, la *Merca* post'a ultim'a *Varadia*.

2—3

Ioane Popovicu, m. p.

protopresbiteru.

Invitare de prenumeratiune

la
„ALBINA!“

Pe alu II-lea semestru, resp. a treilea patraríu de anu, cu conditiuni de pana acuma si cari se vedu in fruntea foii.

Redactiuna.